

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A megújulás jelképe.

Szövetkezeti szervezetünk átesett azokon a súlyos válságokon, amelyek gazdasági, belső szervezeti és jogi téren létét fenyegették. Megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a vezetők hozzáértése és komoly munkássága,

gyűléssel volt egybekötve, melyen gróf Hal-ler István a Szövetkezeti Központ és a Hangya Szövetkezetek Szövetségének elnöke vezette a tárgyalásokat.

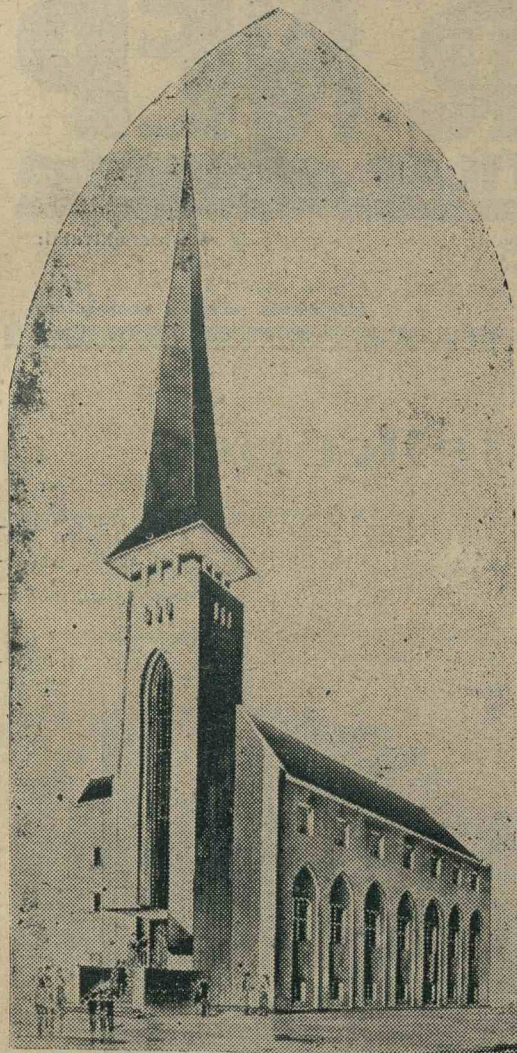
Elsőnek br. Szentkereszthy Béla, az épi-

A „Hangya” szövetkezet áruaktárának megnyitása.

valamint a magyar közönség jóindulatú segítségének eredményeképpen, szövetkezeti életünk a megújulás útjára lépett. Mintegy jelképe ennek a megújulási folyamatnak az újjáépített és kibővített sepsiszentgyörgyi „Hangya” áruaktár, amelynek felavatási ünnepélye a köznapokban öt megye szövetkezeti kiküldöttjeinek jelenlétében nagy ünneppissséggel zajlott le. A felavatás körzeti

többizottság elnöke tette meg jelentését, vázolvva azt a nagy munkát, amelyet egy év alatt végeztek. Harmincegy évvel ezelőtt az állomás mellett készült fabódé volt a sepsiszentgyörgyi Hangya áruaktára és most a legkorszerűbb berendezésű, hetven méter hosszú vasbeton épület szolgál raktárul annak a mintegy 3500 féle árucikknek, melyekből a körzetben levő Hangya szövetkezetek

szerzik be szükségleteiket. Külön meg kell emlékeznünk a raktárépületben létesített szövetkezeti mintaboltról, mely követendő példaképpül szolgálhat és kell is hogy szolgáljon minden szövetkezeti üzlet számára.

Szentkereszthy br. jelentése után gróf Haller István elnök köszönetet mondott az építőbizottság eredményes és tökéletes munkájáért, majd így szólt: — „Mi itt ma két épület avatását ünnepeljük. Egyik a látható a téglából való palota, a másik a láthatatlan épület: a szövetkezeti eszme palotája. A szövetkezeti eszme a keresztény hit, a munkában

Uj református templom Bukarestben.

A bucaresti magyar reformátusok egyházi életében nagy fordulat következett be. Régi templomukat, iskolájukat, paplakjukat a városrendezés érdekében kisajátították és rövidesen lebontják. Az új épületek elkészülése huzamosabb időbe fog kerülni. A hívek addig sem maradnak teljesen templom nélkül. Bukarest Belu-nevű külvárosában ugyanis templomot építenek az ott lakó reformátusok. Mintegy négyezer lélek fog az új templomhoz tartozni, legtöbbször szegény munkásemberek. A pénzt közadakozásból gyűjtötték össze Szigethy Béla fiatal lelkes vezetője alatt. A templom tervét Katona József magyar építész-mérnök úgy szerkesztette meg, hogy ugyanazon fedél alatt az iskola és az egyházi irodák is elhelyezést találnak.

Szegény kuli.

A japánok Tientsin városában dróttal vették körül azokat a városrészeket, amelyekben angolok és franciák laknak, hogy ilyen úton kényszerítsék őket a japán érdekek figyelembe vételére. A dróthálózatokba vilányáramot vezettek be, amely halálos ütést mér arra, aki közelébe kerül. Szegény kínai munkás (kuli) nem ismerte a drótkerítés veszedelmeit s áldozatul esett a hatalmasok vételkedésének.

való bizalom és az egymás iránt való bizalom és egymás sorsának elősegítésének összetevőjéből áll. Három vallás papja, tanítója, földművesek, kiscgazdák, birtokosok dolgoznak egymás mellett és mégis tudnak egy célért küzdeni, egy cél felé haladni. Egy évvel ezelőtt nem úgy volt: a megnemértés és a szétválás volt az úr. Miért ez a nagy változás? Rájöttünk arra, hogy van valami, ami összekovácsol bennünket és ez a sorsközösség! Szövetkezeti munkánk széles alapja a nép: *vele együtt, érte akarunk dolgozni.* Legyen jelszavunk: minden nap legalább egy lépéssel vigyük előre a szövetkezeti mozgalom ügyét." Ezután *Tövissy Géza*, a „Hangya” vezérigazgatója, a raktárépítés szükségéről és időszzerű szövetkezeti kérdésekről tartott előadást. Vázolta az eddigi fejlődést, majd a tökehiány hátrányaira mutatott rá s buzdította a szövetkezeti kiküldötteket, hogy szorgalmazzák a jegyzett részjegyek befizetését. *Unghi Mihály* a szövetkezeti mintaboltról és a fiókhálózat előnyeiről értekezett igen tanulságosan. *Dósa Albert* igazgató az ellenőri

intézmény ujjászervezésének fontosságáról beszélt. Megállapította, hogy a 330 Hangya fiók területén körülbelül egy milliárd lejny fogyasztási forgalomból a Hangya csak 25 millió lejnyi forgalmat bonyolít le. Remény van arra, hogy az ellenőrök munkájának eredményeképpen ez az eredmény megjavul.

Nagy Zoltán dr. előadásában a szövetkezeti népnevelés fontosságát hangsúlyozta és pedig az iskolaszövetkezetek megvalósításában látja a szövetkezeti eszme népszerűsítésénél legbiztosabb módszerét.

Végül az indítványok során e sorok íróját a magyar főiskolás ifjúság nevében kérte hogy a szövetkezeti oktatás kiterjesztésévé őket is kapcsolják be a szövetkezeti munkába és a kötelező, egyéves falun töltendő társadalmi szolgálat során a magyar szövetkezet életben hasznosítsák őket.

Az az érzésünk, hogy a sepsiszentgyörgyi gyűlés mind az alkotó munka példájával mind a lelkes felszólalásokkal nagy előmenetelére lesz a szövetkezeti mozgalomnak.

Ifj. Gyallay-Pap Domokos

A falu békéje.

A világsajtó híradásai, amelyek a világ fővárosaiból hullámanak szét az egész világon, eljutnak a falvakig is. Ma már nemcsak Londonban, Párisban, Moszkvában latolgatják az új világháború eshetőségeit, hanem a falvakban is. Az aratók, midőn a nap hevében letörlik homlokukról az izzadtságot, nemcsak az ideai termésről, hanem a háborúról is beszélgetnek. A cséplőgépek kattogását bizony sokszor nyomja el a repülőgépek zúgása. Az addig békés és csendes falvakban ma már épen úgy száguldoznak és izgatják a kedélyeket a háborús hírek, mint a külügyminiszteri előszobákban. Pedig nem jó jel, ha a falusi földműves szabad idejében nem a búza és a kukorica értékesítéséről, a gyümölcstermelésről, a marháról, hanem a háborúról beszél s többet politizál, mint amennyit dolgozik. Különösen veszedelmes ez nálunk Erdélyben, ahol különböző nemzetiségek egymás mellett és egymás között élnek. Ahol románok, magyarok és szászok közösen élnek egymás mellett. A multban nem választotta

el őket egymástól semmi. Békésen dolgoztak és megfértek egymás mellett. Nagyritkán akad lelketlen izgató, aki a békés természetű és hajlandóságú népek közé a nemzetiségi viaszály magvát hintette el. A legtöbb esetben a józan gondolkozású nép maga tiltakozott a konkolyvető izgatók munkája ellen. Az utóbbi időkben azonban a háborús hírek hatása alatt mind jobban elszaporodott azoknak a száma, akik a falvakban is ki akarják élelni a nemzetiségi ellentéteket. Akadnak kótyagos fejű és rosszindulatú emberek, akik már most uszítják egymásra az évszázadok óta itt élő és együtt dolgozó földműveseket. Ahelyett, hogy a békés együttműködés eszméjét hirdetnék, vérengzéseket helyeznek kilátásba, mintha a dolgozó földműves nép bármilyen nemzetiséghez tartozzék, befolyással volna a világ nagy eseményeire.

Midőn az új kormányzat átvette az ország vezetését, az itt élő népek békés együttműködésének a biztosítását hangoztatta. Intézkedett, hogy a szélsőséges román lapok

szító politikája megszűnjék. Sulyt helyezett arra, hogy az országban békét és rendet teremtsen és a hatóságok ne tegyenek kivélt többségi és kisebbségi nép között. Egy ideig a szélsőséges irányzatú lapok el is hallgattak, beszüntették magyarelles támadásaikat.

De nemcsak ezek a szélsőséges lapok, hanem szűk látókörű emberek is zavarják a belső békét s mindent elkövetnek, hogy az az évszázados és hagyományos béke az egymás mellett élő népek között meglazuljon. Felelőtlen kijelentéseket tesznek s a viszálykodás magvait hintik el a békésen egymás mellett dolgozó földművelő nép között. Pedig ha valaha szükség volt a falu békéjére, úgy ma valóban nagy szükség van arra. Veszedelemes a kocsmai politizálás, legénykedés és gyűlölet szítás. Nem szabad felülni rémhírtérjesztőknek. Nem szabad a világ nagy eseményeibe beleavatkozni. Mindenkinek meg van a maga kis világa, a maga kis családja, házatája, földje és munkaköre. Őrizze meg ennek a békéjét és biztonságát. Épen elég súlyos a magyarságnak a helyzete, elég sok a gondja,

sok a munkája, ha tehát szabad ideje van, akkor vegyen részt gazdasági előadásokon, olvasson, tanuljon, művelődjék, képezze magát szakmai kérdésekben, hallgasson meg kulturális előadásokat, tanulja az okszerű gazdálkodás módozatait, rendezkedjék be a többtermelésre és tünődjék azon, hogy hogyan tudja értékesíteni terményeit és fölös marhaállományát. Ne ragadtassa el sohasé magát, ne tegyen okatlan kijelentéseket, a böles és dolgozó ember nyugalomával szemlélje a világ eseményeit, védje a családját, földjét, jószágát, s csak azokra a magyar vezető emberekre hallgasson, akik valóban népünk javáért és boldogságáért harcolnak.

A mai nehéz időkben a magyarság öntudatos viselkedése csak tiszteletet és megbecsülést fog kiváltani már azok között is, akiket lelketlen izgatók és kútmérgezők a magyarság ellen akarnak hangolni. Erős és céltudatos munkával és böles nyugalommal sáncolja körül mindenki a házatáját s vigyázzon a falu békéjére, amire soha olyan nagy szükség nem volt, mint napjainkban.

Külföld.

Danzig körül. A danzigi német lakosság vezére, Förster, nagy beszédet mondott, amelyben a város helyzetének rendezését követelte. Danzig nyolcszáz év óta a német birodalomhoz tartozott — mondotta beszédében — s önkényesen, a lakosság megkérdezése nélkül szakították ki a német közösségből. A lengyelek háborus fenyegetése ellenére Danzig bizvást reméli, hogy rövidesen visszakerül Németországhoz. Förster beszéde heves hangú volt, de nem vitte törésre a dolgot, mintahogy sokan aggódva jósolták.

Az ír merénylők üldözése. Angliában szigorú rendelkezéseket léptettek életbe az írek

ellen, akik merényletekkel nyugtalanítják az ország lakosságát. A glasgowi törvényszék tizévi kényszermunkára ítélte Edward Giller ir férfit, akinek lakásán nagymennyiségű robbanó anyagokat találtak. A vádlott nem védekezett és az ítélet kihirdetése után kijelentette, hogy amit tett, az nem büntény és senkit sem lehet elítélni azért, mert szereti hazáját. Ő az Írországra gyakorolt angol beavatkozás ellen küzdött.

Olasz lapok véleménye a lezajlott hadgyakorlatokról. Az olasz sajtó szerint a Pó-folyó mentén rendezett hadgyakorlatok az óramű pontosságával, zavar nélkül folytak le. A megoldott nagy feladatok azt igazolják, hogy az olasz haderő gép és fegyver anyaga elsőren-

dü, a katonák pedig fáradhatatlan és öntudatos emberek, akik méltó társai a német katonáknak

Törökország előretörése. Európa népeinek katonai vetélkedése nagy előnyökhöz juttatta Törökországot. Annak fejében, hogy az angol—francia csoport-hoz csatlakozott, tekintélyes összegű angol kölcsönt kapott, Franciaországtól pedig értékes tartományt sikerült elnyernie. A könnyű nyereség újabb kívánságokat ébresztett a törökökben. Hatalmukat most már a velük szomszédos arab államokra is szívesen kiterjesztenék. A háboru előtt ezek az országok török fennhatóság alatt állottak, az izlám vallás kapcsolta őket össze. A veszekedő felek között Törökország céltudatosan szerzi vissza régi nagy hatalmát.

Fontos tárgyalások az olaszok és németek között. Ciano gróf és Ribbentrop külügyi miniszterek Salzburgban tanácskozásra jöttek össze. Az angol és francia lapok azt a magyarázatot fűzik a találkozóhoz, hogy Mussolini a lengyelek és németek közt békét akar létrehozni. Más magyarázatok szerint arról tanácskoztak, hogy a tengelyhatalmak milyen politikát kövessenek Kelet-Európa és a Távolkelet vitás kérdéseiben. A tanácskozásokon állítólag Magyarországnak a helyzetét és a tengelyhatalmakhoz való viszonyát is tüzetesen megvitatották. A tanácskozások folyamán Csáky magyar külügyi miniszter is Németországban tartózkodott.

A lengyelek nem reménykednek a magyarok támogatásában. Ismeretes dolog, Csáky gróf magyar külügyi miniszter legutóbbi beszédében úgy nyilatkozott, hogy Magyarország teljes mértékben a német—olasz csoport politikájához csatlakozik. Ez a határozott állásfoglalás nagy elkedvetlenedést okozott a lengyelek körében. Hivatkoznak arra a küzdelemre, amelyet a lengyelek és magyarok együtt folytattak a közös határért. Most ez a közös határ nem gyarapítja Lengyelország biztonságát. Ugy látszik különben, hogy Magyarországon is fájlatják a lengyel—magyar barátság elhidegülését. Amint a képviselőházban elhangzott interpellációkból kiderül, Lengyelországban magyar ifjabból légió alakult, amely a lengyelek oldalán akar harcolni. A politikai fegyelem mégis arra fogja indítani a magyarságot, hogy az érzelmi nézőpontokról lemondva, a hivatalos állásfoglalást tegye magáévá.

A szlovákok megelégtettek Karmasin szerepét. Pozsonyi jelentés szerint szlovák politikai körök rendkívül elégedettek Karmasinnak a Szlovákiában élő német kisebbség vezérének működésével. Karmasin volt ugyanis az, aki az utóbbi időben Szlovákiában állandóan lengyel- és magyarellenes propagandát fejtett ki abból a célból, hogy az új államot említett nemzetekkel ellenséges viszonyba sodorja. Nem lehet érdeke Szlovákiának — mondják, — hogy a fiatal állam külpolitikáját egy Olmützből származó, eredetileg cseh nemzetiségű és magát most németnek valló ember károsan befolyásolja. Ezért jó lenne, hogy a német politikai körök megszüntetnék Karmasin tevékenységét, vagy elhallgattatnák, vagy visszarendelnék Németországba. A Karmasin ellenes véleményt alátámasztja több szlovákiai lap is, amelyek hangoztatják, hogy itt az ideje annak, hogy Pozsony és Budapest között a békés viszony helyreálljon és hogy végre megkössék a magyar—szlovák kereskedelmi egyezményt, amelyre Szlovákiának gazdasági és életlehetőségi szempontokból sürögösen szüksége van.

Lakósság-csere. A déltiroli német állampolgárok áttelepítéséről szóló törvényjavaslatot a napokban nyújtották be az olasz parlamentben. Eszerint az Adige völgyében élő német származású és nyelvű lakosok, akik a st.-germaini szerződés alapján olasz állampolgárságot kaptak, mielőtt visszaköltöznek a birodalomba és fölvennék a német birodalmi állampolgárságot, kötelesek kijelenteni, hogy olasz polgárjogaikról lemondanak. Ez az intézkedés a leszármazottakra is vonatkozik.

— Ez az intézkedés újabb bizonyítéka a tengely tökéletes működésének, — írja egyik olasz lap. — Nem arról van szó, hogy a németeket kényszerítik az elköltözésre, vagy éppen kiűldözik őket, hanem mindegyikük előtt visszahívják Déltirolból a német állampolgárokat, a német anyanyelvű olasz állampolgároknak pedig lehetővé teszik, hogy ha akarnak, átköltözhessenek Németországba. Az olasz és német kormány a legteljesebb mértékben gondoskodik az átköltözők gazdasági, erkölcsi és politikai érdekeinek megővéséről. Ezzel Németország és Olaszország között minden kisebbségi és nemzeti ellentét kiküszöbölődik.

Számítások a jó buza-termésre. A nyugati hatalmak abban a felfogásban vannak, hogy a német—olasz csoport nem bír meg hosszab háborút, mert kifogy az élelmiszerekből és háborús anyagokból. Egy német újság cáfolni törekszik ezt a felfogást. Rámutat arra, hogy élelmiszerek bőven kínálkoznak mind Német-, mind Olaszország számára. Az idén ugyanis a Duna menti országokban nagy buza-termés volt, amelyből bőven jut kivitelre is. A cikk írója kiemeli, hogy a tavaszon kötött kereskedelmi szerződés Románia mezőgazdasági kivitelét is Németország felé irányítja. Magyarországon a múlt évről is tekintélyes mennyiségű buza maradt a raktárakban. Ennek egy részét, mintegy 1 millió métermázsza búzát, Németország most szállítja ki, ami azért is időszzerű szükség, mert a raktárakban az új búzát kell elhelyezni.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Bucusz Szent-Iványi Józseftől.

Mult számunkban hirt adtunk Szent-Iványi Józsefnek, az unitárius egyház volt főgondnokának, a kitűnő magyar közéleti embernek a haláláról. Erdemeinek méltatására közéleti munkatársának és barátjának *Bokor Márton* református esperesnek bucsubeszédéből közöljük az alábbi megható sorokat.

Mi pedig siratjuk Benne a nemes közéleti férfit, a hű küzdőtársat, ennek a földnek szelmes szülöttét, ennek a népnek elismert vezérét. Siratjuk benne az egyenes barátot, az önzetlen igaz magyart, ki közöttünk az *első* vala.

A temetés napja a megmértetés napja! S mi, akik itt vagyunk: vagyunk az Ő bizonyossággal

Közéleti ténykedése előtt igaz tisztelettel hajtjuk meg az elismerés lobogóját. A néplélek mélyéből meritett eszményei a mi eszményeink, az Ő célkitűzései a mi célkitűzéseink valának és azok maradnak. Kezet kézbe téve, kart a karba fűzve jártuk együtt az új magyar élet eleddig ismeretlen, rögös, töretlen utait. Két évtized sok-sok azonos érzelmei, egyező elgondolásai, látásai, sikerei és csalódásai maradtak ránk utána örökségül. Nekünk megszentelt örökség, amelyet most átveszünk, megőrziünk, tovább hordozunk, míg a nyugalom révpártján örök együttélésre újra találkozunk.

Érzem, tudom, hogy ennek a földnek, ennek a népnek, Kalotaszeg földjének, Kalotaszeg népének kegyelete, fájdalma zokog fel és szálldos itt most a Szent-Iványi József koporsójánál. Hisz Ő mind a kettőt magyar szívének izzó szeretetével övezte. Igen!... A földet... a népet... s mit ezek jelentenek, a multat s jövődöt... Mindazt, ami ősi... az örökséget... a reményiséget... hagyományainkat... ezeket a völgyeket, ezeket a halmokat. Mindig kutató, fűrkésző szemmel tekintett reájuk: a földre... a népre... Ő beszélt a földdel. Előtte lelke volt ennek a földnek. Megértették egymást. Nemcsak munkálta benne az égnek áldását, az életet jelentő mindennapi kenyeret, de kereste benne letűnt és eljövendő századoknak titkát... A multat s jövődöt. Látni vélte az ősök ásó-nyomát, kaszavágásuknak, kalásztarató sarlójuknak irányát. A felhasított barázdák illata, párája élető eleme volt s belőlük az ősök lehellete szálldosott. A

mult lelke szólt vele. Mig 'csak jártányi ereje volt, naponként felkereste az ősi földet s magát kitársalogta vele. A magot bele elhintette, a fejlődő vetést a jó gazda szemével figyelte, amit a föld adott, számbavette s még halálos nyoszolyáján agonizált lelke is foglalkozott vele.

És szerette a közös sors hordozóit, ennek a földnek, amelyen született, vele együtt verejtékező népét, amely Benne vezetőjét tisztelte. Mert úgy van, hogy a Vezér nem lesz, hanem születik. Talentumai, gondos nevelése, pompás felkészültsége, egyetemes műveltsége, tiszta jelleme hívták el a vezető szerepre. Részt vett örömeinkben, osztozott fájdalomunkban. Egész ember volt és egészen a mienk volt. Reá mindig bizalommal tekintettünk és Ő mindig számíthatott reánk. Ébensőséges viszonyunk alapja pedig nem inogott, mert azon a fundamentumon nyugodott, melyet az Ur Jézus Krisztus adott és ekkép meghatározott: „Ki közöttetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok.“

Ő szolgált a közélet minden mezején áldozatos szolgálattal. Szolgált a magyar élet politikai, egyházi és társadalmi tagozódásainak minden terén. Szolgált hűséggel Kalotaszeg magyarságának, kiváltságos szellemi és lelki tehetségének, megbízható, szilárd jellemének teljes odaadásával. Szolgált e község minden rangú és rendű lakójának nyelvre, vallásra tekintet nélkül, tanáccsal, támogatással, segítő kezének készséges odanyújtásával. Szolgált a mi kis református egyházunknak ebben a községben, a régi nagy pátrónusok felekezeti korlátokon túli megértő lelkével.

Első volt közöttünk, mert mindenkinek szolgált!

Előkelő születése, anyagi függetlensége lehetővé tették volna számára, hogy élje a maga elvonult, kényelmes uri életét, de Ő ott volt mindenütt velünk az élet áradatában. Soha nem mondotta, de én bizonyosságot teszek sirja mellett róla, hogy ilyen az igazi demokrata. Demokrata volt, mert arisztokrata volt a szíve, a gondolkodása. És ezt, a mi hozzá hasonlóan arisztokrata hajlamu magyar népünk korán megérezte, megértette és Szent-Iványi Józsefet szerette és követte.

Elköltözők drága barátunk! Én ennek a

népnek, az ősi, Veled együtt bennszülött kalotaszegi magyar népnek és barátainak nevében bocsuszom el Tőled. Búcsuzom pedig a Szentírás szavaival: „Az igaznak emlékezete áldott.“ Áldott a Te neved és emléked is e népnek és barátainak szívében. Legyen pihenésed csendes, Reád, kitárt karral váró Anyaföld kebelén. Eredésed egykor idvesség.

Isten Veled! Az újratálalkozás hitében, búcsuzom Tőled Kalotaszeg nevében! Isten veled!

• Hírek •

Önmaga, családja és nemzete ellen vélekedik, aki nem rendezti állampolgársági ügyét!

Kik kérhetik utólagos bejegyzésüket az állampolgárok közé? Azok akik 1918 december elsején valamely erdélyi, bánági, körös, szatmár és máramaros-vidéki községben illetőséggel bírtak, vagy ezek egyikében születtek, az 1924. évi állampolgársági névjegyzékekből bármely okból kimaradtak és azóta sem lettek bejegyezve és nem optáltak idegen állampolgárságra. Kérhetik a bejegyzésüket azok is, akik 1924, 1928 és 1932. évi törvények alapján a törvényszéknél kérték utólagos bejegyzésüket azonban a törvényszék fellebbezésüket elutasította. **Mikor lehet kérni a bejegyzést?** A bélyegmentes bejegyzési kéréseket legkésőbb 1939 október 27-ig kell az illetékes községi előljárásánál iktatóra adni. A későbbi kéréseket nem lehet figyelembe venni. **A bejegyzési kérés.** Az utólagos bejegyzés csak kérés alapján történik. Ehhez csatolni kell a következő két hivatalos bizonyítványt: **1. illetőségi (illetve születési) bizonyítvány.** **2. bizonyítvány arról, hogy nem optált.** Az utóbbi hónapokban eszközölt utólagos jelentkezések nem érvényesek és így az érdekeltek kötelesek újból jelentkezni, illetve bejegyzési kérvényt benyújtani. **Amennyiben az eddigi jelentke-**

zéseknél eddigi irataikat benyújtották, azokat kérjük ki és csatolják a mostani bejegyzési kéréshez.

A néptáncok sikere. Titeanu sajtó- és propagandaügyi államtitkár az alábbi üdvözlő táviratot kapta Romulus Vuia kolozsvári egyetemi tanártól, a stockholmi nemzetközi néptáncversenyen résztvevő román csoport vezetőjétől:

„Stockholmban lezajlott nemzetközi néptáncversenyek a román csoport nagy sikerével végződtek. A román csoport egy héten keresztül a svéd közönség érdeklődésének és rokonszenvének központjában állott. A Nemzeti Színházban a táncok bemutatásának színelvén a román táncosokat nagy lelkesedéssel fogadták, mert Románia mutatta be az eredeti falusi táncosok által a tényleges néptáncot. Kérem, fogadja tiszteletteljes üdvözetünket és mély hálaérzetünket a nekünk nyújtott támogatásért.“

Nem kell pótdíjat fizetni a magyarnyelvű táviratok után. A posta és távirda vezérigazgatósága pár hónappal ezelőtt úgy rendelkezett, hogy a magyarnyelvű táviratok után külön pótdíjat kell szedni. A Magyar Népközösség vezetősége a kormánytól lépéseket tett és a sérelmes intézkedés visszavonását kérte. A közbenjárás sikerrel járt, a postaigazgatóság utasította a postafelügyelőségeket, hogy a nem román nyelvű táviratok után ne szedjenek külön pótdíjat.

Tilalom a vallási tulkapások ellen. A közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely felhívja a tanítók és középiskolai tanárok figyelmét, hogy az alkotmány előírásainak megfelelően, tilos vallásaikkal ellentétes oktatásban részesíteni a tanulókat. Mindazok a válásfelekezetek, amelyeknek tanítása nem áll ellentétben az államrenddel és az állam biztonságával, akadálytalanul folytathatják működésüket. Mindenestre meg lehet kívánni a tanulóktól az állam uralkodó valóságának tiszteletben tartását.

Sikertelen szökési kísérlet. Johan Cagnia és János Ferenc, a börtön két rabja, miután fogóságuk jórészét már kitöltötték, elhatározták, hogy megszöknek. A rabok jól ismerték a börtön helyrajzát és a börtönőrök szokásos ellenőrző utjainak időpontját s erre alapították menekülési kísérletüket. A menekülés meglepő gyorsasággal történt, a két rab átugrott a börtönnek az utca felé épített falán. Ugrás közben János Ferenc lábát törte, mire társa a sebesültet vállaira vette és úgy akart elmenekülni vele. Az egyik börtönőr észrevette a menekülést és miután felszólításra a rab nem állott meg, fegyverét használta. Cagnia Johan két golyó a földreterítette. A két súlyos sebesültet a börtön kórházába szállították. Mindkettőjük állapota súlyos. Az orvosok azt hiszik, hogy Cagnia életével fizeti meg a szökési kísérletet.

Háztartási tanfolyam Székelykeresztúron. A székelykeresztúri unitárius téli gazdasági iskola nyaranta női háztartási tanfolyamot rendez. Az idei tanfolyamot most nyitották meg s arra Erdély minden részéből negyven urileány és gazdaleány gyűlt össze. A megnyitó ünnepségen Boros György, az iskola igazgatója és Elekes Domokos gondnok, egyházi felügyelő mondtak beszédet.

Nemzetét és országát erősíti, aki jó gazdát nevel fiából. A jó gazdát a tudás, szorgalom, takarékoság teszi, melyeket csak tanulás útján sajátíthatnak el fiaink. Hála egyházaink gondoskodásának, ma már négy iskola dolgozik azon országunkban, hogy jó gazdákat neveljen. Közülük egy a csombordi református gazdasági iskola, mely különös gondot fordít az összes gazdasági tárgyak tanításán tül a szőlő, gyümölcs és konyhakerti ismeretek elsajátítására. Hogy e termelési ágak fontosságát mennyire ismeri magyar gazdaközösségünk, mi sem bizonyítja jobban annál, hogy az iskola minden évben tele van tanulókkal. Két hónap még és a tanítás, mely csak a téli hónapokra terjed, ismét megkezdődik. A felvételt kérők már is tömegesen érdeklődnek az iskolánál, hol az egész tanévre — 6 hónap — fizetendő díjak (élelmezés, bentlakás, mosatás, stb.) összege 4325 lejt tesz ki. Az iskola bármilyen vallásu, magyar anyanyelvű, román állampolgár gyermekét felveszi elemi iskolai végzettséggel. Tulajelentkezés esetén előnyben részesülnek a 16-ik évüket betöltött, református gazdaifjak. Felvételi kérések szabályszerűen bélyegezve a **Gazdasági Iskola, Aiud, Jud. Alba, Colegiul Bethlen, címre**

küldendők. Kéréshez állami anyakönyvi kivonat, állampolgársági, iskolai, orvosi és községi vagyoni és erkölcsi bizonyítványok, valamint egy szülői nyilatkozat melléklendők. Bővebb felvilágosítást szívesen küld az iskola igazgatója.

Változások a Szent Ferenc-rend erdélyi vezetőségében. A Szent Ferenc-rend káptalani gyűlésén a rend provinciálisát, P. Sándor Vitálist újabb 3 évi időtartamra rendtartományi főnökné választották. Helyettese P. Fodor Pelbárt lett. A rend belső ügyeit intéző „definitórium” tagjaivá P. Boros Fortunát dr., P. Takács Gábor, P. Seres Solan és P. Deésy Ipoly szerzeteseket választották. A rendi szabályzat értelmében a káptalani gyűlés intézkedett mindazon házfőnökök kicserélésére, akik tisztségüket egyhuzamban hat éven át töltötték be. A kolozsvári rendház rendfőnöke P. Boros Fortunát után így lett P. Puskás Hugolin. P. Boros a Szent Bonaventura nyomda igazgatását vette át. A máriaradnai zárda új házfőnöke P. Máthé Benvenut lett.

Rendelkezések a behívások idejére. A nemzetvédelmi és földművelésügyi minisztériumok a következő határozatokat hozták: A katonai behívások és gyakorlatok bizonyos körülmények között túl nagyszámu munkáskezet vonhatnak el éppen abban az időben, amikor a mezőgazdasági munkálatok teljében vannak. A mezőgazdasági munka szünetelése, vagy késleltetése nagyon káros lehet nemcsak a helyi mezőgazdaság, hanem a hadsereg számára is, amely abba a helyzetbe juthatna, hogy bizonyos vidékeken nem kapna megfelelő ellátást. A **termés betakarításának és csép-**

lésének biztosítása érdekében a földművelésügyi minisztérium a nemzetvédelmi minisztériummal egyetértésben a rekvirálási törvény alapján a következő intézkedéseket fogják alkalmazni: A hadkiegészítők felhatalmazást kapnak, hogy munkásokat és cséplőgépkészítőket hívjanak be azon lakosok termésének cséplésére, akiket behívtak vagy hadgyakorlatra rendelték be. A munkásokat és szakembereket a megye területén bárhol be lehet hívni, a szekereket és igavonó állatokat csak a tulajdonosok lakhelyétől való 10 kilométernyi, a cséplőgépeket és felszereléseket csak 20 kilométernyi körzetben lehet rekvirálni. A felhasznált munkaerőket készpénzben, vagy természetben fogják fizetni megegyezés alapján, azon helyiség munkaviszonyainak figyelemmeltartásával, ahol a munkát végzik a behívás vagy hadgyakorlatok idején.

Életével fizette meg, hogy nem váltott vasuti jegyet. Borzalmas szerencsétlenségnek esett áldozatául Dragan Nicolae 23 éves prahovamegyei munkásfiú. Dragan a Bucuresti—Chisinau közt közlekedő gyorsvonatra szállt fel jegy nélkül azzal a céllal, hogy Chitila állomás előtt leugrik a vonatról. Elhelyezkedett a kocsii hácsójának legalsó fokára és várta az alkalmas pillanatot. Amikor a gyorsvonat átröbögött az állomás előtt lévő vashidon, a szerencsétlen fiatalember olyan vigyázatlanul hajolt előre, hogy a vashid egyik oszlopa halántékán sujtotta a teljes menetsebesség közben. Dragan ájultan zuhant a kocsii folyosójára. Beszállították a bucurestii Witting kórházba, ahol azonban, mielőtt műtéti beavatkozásra került volna sor, kiszenvedett.

Szedi áldozatait a gépkocsi. Nagykapus községben egy franciaországi gépkocsi elütötte Szilágyi Miklós kisfiút, aki még a helyszínen kiszenvedett. A kocsi utasa Merlin Linges amerikai diák volt, aki tanulmányútra érkezett Romániába. A halálos gázolás ügyében megindult az eljárás.

Ghandi ünneplése. A hinduk nemzeti apostola, Ghandi, most töltötte be hetvenedik évét. Ez alkalommal nemzete nagy ünneplésben részesítette. Ő személyesíti meg ugyanis a hinduk szabadság-vágyait s az angol uralom ellen való gyűlöletét. Ghandi a hindukat visszatartotta attól, hogy fegyveres harcot kezdjenek elnyomóik ellen. Egy alkalommal Ghandi börtöne ablakából beszédet intézett híveihez s meghirdette a békés áborut, amely a következőelveken alapul: Mellőzni kell az angol áruk vételét, nem kell kölcsönöket jegyezni, le kell mondani az angol hivatalokról, a hinduk peres ügyeit egymás közt békés uton kell elintézni. Ghandi ma is félelmes ellenfele az angol hatalomnak.

A szélvihar áldozatai. Augusztus 9-én szörnyű erejű szélvihar száguldott végig Bihar megyében. Egyik községben éppen befejezték a cséplést, mikor a szélvihar elérte a határt. A cséplőgép körül álló Domján Sándor, Tóth József, Bárány János, Jurca Péter, Vormittag Gyula, Domján Mihály és Vajda Gyula gépész a hirtelen támadt szélvihar elől a cséplőgép mellé

menekültek, sőt, hogy a szél fel ne kapja őket, teljes erejükkel bele is kapaszkodtak a cséplőgépbe. Vesztükre, mert az orkánna növekedett szél könnyű játékszerként döntötte oldalra a cséplőgépet. A felborított gép maga alá temette a szerencsétlen munkásokat. A kiáltásaikra előkerült falusiak csak a legnagyobb nehézségek árán tudták őket kiszabadítani szörnyű helyzetükből. A szerencsétlenségről azonnal jelentést tettek a hatóságoknak s a mentők hamarosan kiszállottak a helyszínre. Domján Sándort, Tóth Józsefet és Bárány Jánost beszállították a biharmegyei kórházba, ahol Domján Sándor rövid idő múlva belehalt sérüléseibe. Tóth József koponyaalapi törést szenvedett. Állapota válságos. Bárány Jánosnak eltörtött a jobb karja, bal karján és hátán is súlyos sérüléseket szenvedett. Állapota nem ad aggodalomra okot.

A feltámadt fa. Goslar, németországi város mellett a vihar egy óriási nyárfát kidöntött és a nyárfa elzárta az uton a közlekedést. Napszamosokat rendelték ki, hogy az utat a forgalom számára szabaddá tegyék. A napszamosok először a nyárfa hatalmas ágainak levágásához fogtak. Amikor nagyobb ágait levágták, különös dolog történt. A nyárfa törzse felegyenesedett és eredeti helyzetébe került vissza. Az történt, ugyanis, hogy a nagyobb ágak levágása után a súlypont úgy alakult, hogy a fát felemelte,

ezenkívül földben levő gyökerei sem szakadtak el mikor kidőlt és ezek is segítettek abban, hogy felegyenesedhessen. A halottaiból feltámadott nyárfa emléktáblát helyeztek.

Rövid hírek

Ellopták a templom pénzét. Roman városban Iulian Condurache görögkeleti lelkész feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik az egyik koresmában megőrzésre átadott és kétszázezer lejt meghaladó értékű pénzzel és értéktárgyakkal telt bóröndöt elloptak. A pénzt és értéktárgyakat az új görögkeleti templom építésére gyűjtötték össze.

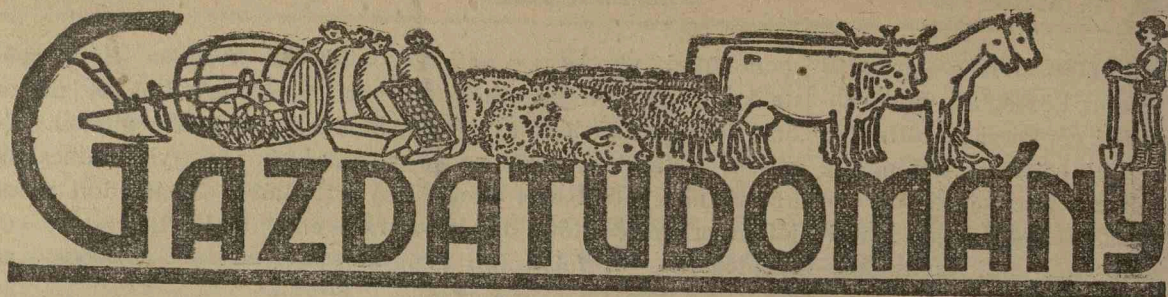
Hagyma-lopó társaság. A finta házi Szójka János, Elek Ferenc Nagy Péter és Konez Miklós kilesték, hogy Szász Elek, Kőkösi Viktor, Vásárhelyi István ilenfalvi gazdák hagymatábláit senki sem őrzi s így Szekerezi Albert éjjeliőr segítségével a hagymatáblákból 15 métermázsa hagymát loptak el, amit szekereken még az új folyamán beszállítottak a marosvásárhelyi piacra. A nagyarányu lopást azonban a gazdák még hajnalban észrevették s a csendőrség segítségével el is fogták a tolvajokat.

Ártatlanul szenvedett. Tom Mooney newyorki munkás 22 évig ült fogházban ártatlanul. Annak idején azért ítélték el, mert a háboru mellett tüntetőkhöz közé bombát dobott és 20 embert megölt. Ártatlansága most derült ki és fogházból kiszabadulásakor az érte lelkesedő amerikaiak 10 perc alatt 15 milliót kitevő összeget gyűjtöttek össze részére.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

GAZDATUDOMÁNY

A gazdák nagygyűlése Széken.

Lapunk előző számaiban Szilágyi Ferenc földbirtokos tárgyilagos, tanulságos cikkben mutatott rá azokra a hibákra, amelyeket a Mezőségen élő magyar gazdák a gazdálkodás dolgaiban elkövetnek. A cikkek főtanulása az, hogy minden oldalról sürgős oktató és fölvilágosító munkát kell kezdeni a hibák kiküszöbölésére.

Ez a megfontolás vezeti az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletet is, amikor a Mezőség falvaiban egymás után rendezik az ismeretterjesztő gazdanapokat. Legutóbb a Mezőség legnagyobb magyar községében, Széken zajlott le nagyszabású gazdagyűlés.

A gyűlésen dr. Szász Pál országos elnökkel élükön megjelentek a gazdasági egylet vezetői, szakemberei: *Telegdy* László ügyvezető alelnök, *Szeghő* Dénes állattenyésztési felügyelő, *Demeter* Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, *Szász* Ferenc kerületi felügyelő, *Nagy* Miklós gazdamérnök, *Biró* József kisármási földbirtokos, a Növénytermesztési Szakosztály alelnöke. Gazdaküldöttek jöttek Keszüről és Palatkáról.

A széki magyar gazdák először istentiszteleten vettek részt. *Mihály* Károly ref. lelkész igehirdetése után az iskola nagy termébe vonultak. Elsőnek a gazdakör érdemes elnöke, *Mihály* Károly szólalt fel, aki üdvözölte dr. Szász Pált, a központi küldötteket s megjelent vendégeket.

Szeghő Dénes magas színvonalu előadásban mutatott rá az állattenyésztési feladatokra. *Nagy* Miklós gazdamérnök az időszerű gazdasági kérdésekről tartott figyelemmel hallgatott beszédet.

Ezután a hallgatóság feszült figyelmébe közepette dr. Szász Pál emelkedett szólásra.

— Az *Erdélyi Gazda* legutóbbi száma *Biró* Péter tollából cikket közölt. Kiszagda testvérünk ebben felmérte az E. M. G. E. munkájának hároméves eredményeit s arra a megállapodásra jutott, hogy a szervezkedéssel s az annak keretei között folytatott munkával a magyar parasztból kiszagda lett. *Egyszóval a szervezkedés, az öntudatosítás meaváltoztatta közvéleményünknek a föld-*

mivesekről alkotott fogalmát s a jövőben a föld örök harcosában már nem „parasztot”, hanem kiszagda testvért, olyan embert és társadalmi réteget lát, mely legfontosabb munkájával nemcsak alkotó eleme társadalmunknak, hanem számánál és jelentőségénél fogva vezetésre is jogosult.

— Ime, hova jutottunk, mivé fejlődöttünk! Gazdatestvérünk említett megnyilatkozása tulajdonképpen lelki visszhang volt s álltom, hogy ugyanilyen érzések hatják át valamennyi öntudatos gazdatestvérünket.

Az EMGE elnöke a továbbiak során részletesen ismertette az utóbbi idők gazdátársadalmunkkal kapcsolatos eseményeit. Az állami élet teljes átszervezése során sikerült módot találni gazdaérdekeink képviselőjének biztosítására is, amely azonban távolról sem jelenti a napi politikába való beleavatkozást. A rendi államban a különböző foglalkozási ágak veszik át az irányító szerepet s azt hiszi, népünknek is elsőrendű kötelessége a maga jogait érvényesíteni. *A belső változások során megadatott a lehetőség a szervezkedésre, amit bűn volna bármilyen okból elmulasztanunk.*

— Néhány példát hozok fel. A szervezkedéssel értük el, hogy a búzaértékesítő bizottságokban első ízben képviselőhez jutottunk. Az első napokban természetesen, hogy nem számíthatunk csodákra, különösebb eredményekre. De a bizottságokban lévő tagjaink azt jelentik, hogy ott, ahol tanfolyamokat hallgattak, ahova nemes vetőmagot juttattunk, ahol szakkiadványainkat olvassák, *minőségileg kifogástalan termést takarítottak be. Tudott dolog ugyanis, hogy a 80 kg.-os búzának jóval magasabb az ára, mint az 70-esnek.* Az ilyen helyeken azonban nemcsak a búza siker tartalma volt nagyobb, hanem holdanként is jelentősebb a mennyiség s ennek pedig egyenes következménye: több a jövedelem. Mi a tanulság? A kitartó munkával lényegesen megerősíthetjük jövedelmi forrásainkat, lesz pénzünk gyermekeink felneveltetésére, vagyonunk gyarapítására s közösségi intézményeink eltartására.

— *Szeghő* Dénes barátom állattenyésztés-

tési előadása élénken szemléltette a megoldásra váró feladatokat. Az állattenyésztés minden időben a gazda egyik lényeges erőforrását alkotta. Alkalmam volt megtekinteni az Okirályság állatállományát. Közismert tény, hogy egyes helyektől és vidékektől eltekintve, nem üti meg a mértéket, silány. A földmivelésügyi kormány elgondolásai között első helyet tölti be az állatállomány feljavítása. Ha a magyar gazdák állattenyésztési szindikátusokat alapítanak, fajállatokat szereznek be s kitünő utódokat vihetnek piacra, kérdelem, vajjon nem a mi kötelességünk volna az Okirályságbeli hiányokról gondoskodni? Kötelességünk jól felfogott anyagi érdekből és nemzetgazdasági vonatkozásban. Állatainknak tehát megvan a piaca. Ismerem a svájci állattenyésztő szindikátusok működését. Minden gazda beletartozik, de az utolsó betűig alkalmazkodnia kell a szabályokhoz és a vezetőség utasításaihoz. Aki nem úgy cselekszik, azt kizárják, állatját és állati termékeit nem tudja értékesíteni. Megélhetése valósággal kétségessé válik. Ahhoz viszont, hogy idáig eljussunk, szükség van a bizalomra és a fegyelmre. A gazda lássa be, hogy szervezete az ő érdekeit szolgálja s meg kell bíznia vezetőinek tudásában s cselekvőképességében. Szóljanak hozzá minden egyes kérdéshez, vitassák meg, de ha kialakult egy vélemény, azt kötelezőnek kell tekinteni. Azt is megkérdezhetem, hogy ha Svájcban ezt megtehették, vajjon miért ne járhatnánk el mi is hasonlóképpen, amikor a mi helyzetünk sokkal gyorsabb megoldásokat kíván?

— Csak néhány gondolatot idéztem, de a szervezeti élet fejlődésével párhuzamosan egyre több kérdés tornyosul elénk. Ismételen hangsúlyozom, hogy a falu ki kell hogy termelje a maga vezetőit. *Nincs messi az idő, amikor a szervezett falusi társadalom az egyéneknél szerény anyagi hozzájárulásokkal taníthatja a legjobb eszű gyermekeket, papot, tanítót, orvost, ügyvédet, mesterembereket nevelhet belőlük, akik tanulmányaik befejezése után visszatérnek s tudásukat ott értékesítik.* Ezen a téren is példa áll előttünk, az erdélyi románság élete. A háboru előtt, az erdélyi román falu népük legjobb vezetőit adta. A legtöbbször szerény, egyszerű sorsból iskolát végzett fiatal, lelkileg teljesen egy volt az öt kibocsájtó tömeggel s népe ügyének szószólójává vált. Azóta az erdélyi többévi nép nagy társadalmi átalakulásokon ment keresztül, a különböző állásokat a társadalmilag különbek, gazdagok és protekciósok foglalják majd el, akik sohasem lehetnek tökéletes egészek a széles tömeggel. Megjegyezni kívánom, hogy ezt nemcsak itt mondom, hanem hivatalos tényezők előtt is fejtettem. Nekünk tehát az értelmiségi vonalon

is teendőink vannak, amiket meg kell oldanunk.

— Voltak vidékek, ahol a gazdák arról panaszkodtak, hogy ők teljes mértékben átérzik helyzetüket s az abból származó kötelezettségeket, de a gazdaköri munka elé leküzdhetetlen akadályok gördülnek. A kormány több alkalommal tudatta, hogy a mi alkotó elgondolásaink ellen nincs kifogása, utasította alantas közegeit, hogy szüntessék be az oknélküli kellemetlenkedéseket. Minden panaszt hozzanak tudomásomra, hogy el tudjunk járni. Merem állítani, hogy a munkásságunk teljesen beleesik abba az irányvonalba, amit *Öfelsége II. Károly király* meghatározott s éppen ezért biztos vagyok a nehézségek és akadályok megszüntetésében.

— Nyílt, egyenes úton haladunk, vállvetett munkával, jobb és több termelésre törekszünk, utolsó lehelletünkig ragaszkodunk *nemzeti műveltünkhoz, ősi hitünkhoz, kultúránkhoz.*

— Az EMGE munkáját azonban csak egy esetben folytathatjuk, hogyha öntudatosan fegyelmezett tömegnek a sorsát kell irányítani és intézni. Vállalom a munkát, mert hiszek a magyar gazdatársadalom élni akarásában és jobb jövőjében. Biztos vagyok benne, de csak egyesetben, hogyha fenntartás nélkül követnek. Én sohase hirdettem mást a becsületes munkánál, a népi együvértartásnál, az egymáson való segítésnél. Mindig ellene voltam a felelőtlen izgatásoknak, az ábrándképeknek és a való élettől való eltávolodásnak. A tömegnek joga van választani. De tudnia kell, hogy csak akkor számíthat sorsa jobbrafordulására, ha már egyszer fegyelmezett lesz. Nagy elégtélelem, hogy a magyar gazdatársadalom fegyelmezettsége méltó a sorsvállalásához. *S ha időnként olyan jelenségekkel találkozunk, amelyek lehetlenné akarnák tenni népünk ügyének szolgálatát, tudni fogjuk kötelességünket. A gazdaközösségben csak annak van helye, aki aláveti magát a magyar gazdatöbbség álláspontjának és célkitűzéseinek. Aki nem így cselekszik, az keressen más boldogulási lehetőséget.*

— A magam részéről nem pályázok elismerésre, köszönetekre. Csak egy kézzorítást akarok gazdatestvéreim részéről, amelyből megérzem, hogy mindnyájan egyek vagyunk.

Az elnöki beszédet hosszas éljenzés követte. A gyűlés után közebed volt, délután pedig *Veress István* gyümölcsstermesztési előadását tartotta meg. Utána gazdaértekezlet volt.

A széki gazdanap a késő délutáni órákban ért véget.

Miről lehet az érett dinnyét felismerni?

A sárgadinnye, az időjárás és a fajta szerint a vetés idejétől számítva 90—100, a görögdinnye pedig 100—110 nap múlva érik meg. A sárgadinnye érését elsősorban és feltűnően a héj sárgulása és illata, továbbá a szár talpának repedezése mutatja. Az érés előrehaladásával (teljes érettség) a héj egészen megsárgul és a szár a héjtól elválk. Egyes fajtánál a szárkörüli repedezés nem fordul elő. Mihelyt a sárgadinnye héja sárgulni kezd, a szedést azonnal meg kell kezdeni, mert a teljes érés igen gyorsan bekövetkezik. Az érett dinnyét szárastól együtt kell lemetszeni. Szállítás esetében igen fontos, hogy csak olyan sárgadinnyét szedjünk, amely az érés kezdetén van, mert a teljesen érett, vagy éppen túlérett dinnye a szállítást nem bírja. Fontos továbbá, hogy a sárgadinnyének szép, szabályos alakja, s a turkesztánfajta héja egész felületén hálózott (recés) legyen. A görögdinnye érését sokkal nehezebb megállapítani. Ez bizonyos gyakorlatot kíván. A görögdinnye érésjelei a következők: A héj elveszíti előbbi hamvasságát és világosabb, fénylőbb lesz; alsó fele, mely a földdel érintkezik, sárgásfehér színű. Az éretlen, hamvashéju dinnyén a harmat reggel sokáig megmarad, az érett dinnyén a harmat nem áll meg. Az érettséget jelenti az is, hogy a héj levakarva, csontfehér és kemény. Az érett dinnye kopogtatásra, mint a jól kisült kenyér, puffogó hangot ad. A kopogtatást kezünk középső ujjának bütykével, vagy egy kés nyelével szokás végezni. A jó hangzás elsajátítására jó

hangérzék és sok gyakorlat szükséges. Amíg a sárgadinnyét az érés kezdetén is szedhetjük, addig a görögdinnyét csak teljesen érett állapotban szabad szedni, mert a sárgadinnye több napi állás (eltartás, szállítás) után utóérik, a görögdinnye azonban olyan állapotban marad, amilyenben szedéskor volt. Nagyon hibás szokás, hogy a termelő, a kereskedő és a vásárló az érettség megállapítása céljából a sárgadinnye virágos végét jól megnyomkodja. Ott ugyanis a dinnye gyorsan megromlik, épügy, mint a megnyomkodott gyümölcs.

Mikor kapáljuk utoljára a szőlőt?

A lágyszem alá kapálást akkor kell elvégezni, ha már a szőlő összes nyári munkáját befejeztük, a szőlő már zsendülni kezd s így többé a sorok közötti járkálásra nincs szükség. Ezt a kapálást sekélyen, felszínesen hajtjuk végre s a gyomirtáson és porhanyításon kívül, a bakhátnak a sorok közé való felhuzására s a tökéktővének kitányérozására is sulyt helyezünk. A bakhátak felhuzása elősegíti a talaj felmelegedését s a fűrtök beéredését, a kitányérozás pedig levegősebbé teszi a tökéek alját, az alacsonyan csüngő fűrtök besározódását megakadályozza. A kapáláskor kikerülő gyomokat a sorok közül kihordjuk, nehogy hervadásuk közben a sorok közötti levegő páratartalmát növeljék s gombabetegségek megtelepedésére alkalmat nyújtsanak. A kapálás során ajánlatos a szőlőtökekről egyuttal az elpusztult fűrtöket, fűtrészeket is leszedni s mélyen bekapálni vagy összegyűjtve a szőlőből kihordani.

PIAC

A világpiacon a mezőgazdasági terményárak emelkedő irányzatban mozognak. Kivétel talán a búza, amely a múlt évben is, az idén is bőségesen termelt. A kukorica ára a jó terméskilátások ellenére is emelkedik. Ugyancsak javulnak az állatárak. A Dunamenti államok számára Németország és Olaszország nagyon jó lehetőségeket szolgáltat.

Marosvásárhelyen a búza vagonjáért 43—45 ezer lej fizettek. A tengeri ára újabb emelkedést mutat. Mázsáncént 400—410 lej fizettek érte a kereskedők. A készlet kifogyása miatt nagy a kereslet és igen kevés a kínálat. Kivételre nem vásárolnak. Rozs mázsája erdélyi állomáson 290 lej, zab 445 lej, új bab 700, őlmozott heremag kilója 33 lej, őlmozott lucernamag 70 lej, lencse kilója 15 lej, régi burgonya mázsája 70 lej, új burgonya 110 lej, napraforgómag 700 lej, tökmag 710 lej — Takarmányárak: Préselt széna 165 lej, laza széna 80 lej, lucerna 120 lej, lóhere 120 lej, buzaszalma 60 lej, bükköny 100 lej mázsáncént. — Állatárak: Sertés kilója élősulyban, 150 kilón felül 26 lej, 100—150 kiló közötti állatnál 25 lej, növedékmarha kilója élősulyban 15—17 lej, szopóborjú élősulyban kg.-ként 22—23 lej, darabonként 2000—3000 lej, hizott marha 18—19 lej, sovány marha 14—15 lej, ló párja 15—16 ezer lej, csikó párja 3000—4000 lej.

Terményárak Székelyudvarhelyen.

Búza 68—72, rozs 60—65, árpa 52—55, zab 42—46, kukorica 63—66, krumpli tavalyi 28—30 lej 20 literes vékánként.

Művelődési mozgalmak.**Emlékezés Világosra.**

Aradtól 25—30 kilométernyi távolságban fekszik Világos község, mely sok tekintetben valószínűleg mezőváros. 7500-on felüli lakossága között talán már senki sincs, aki saját szemével látta volna a község határában ezelőtt 90 évvel lejáratott nagy történelmi eseményt.

Valóban 90 esztendővel ezelőtt, 1849. augusztus 9-én Aradra érkezett a magyar hadsereg első hadteste, Görgey Artur fővezér parancsnoksága alatt. 10-én még két másik hadtest vonult be a megriadt városba. De a csapatok csak egy napot töltöttek itt. 12-én hajnalban mindhárom hadtest útnak indult azzal a parancssal, hogy Világos és Szőlős községek határában táborozzanak le. Nem sokkal később mintegy 32 ezer főből álló sereg volt a kijelölt helyen. A vezérkar, élén Görgeyvel, a Bohus kastélyban szállott meg.

E csapatmozdulatoktól megdöbben a falvak lakói félve találgatták: vajjon mi lehet a célja a seregnek? Félelmük és aggodalmuk még nagyobb lett, mikor megtudták, hogy észak és dél felől hatalmas orosz és osztrák seregek közelednek Világos felé. Sokan féltek attól: nehogy éppen ezen a vidéken legyen valami kétségbeesett véres ütközet, melynek kapcsán a tüzéség lövései elpusztítsák az összes házakat.

Csak kevesen tudták, hogy a magyar szabadságharc utolsó jelenete fog lejátszódni Világos határában.

Valóban az 1848—49-es magyar szabadságharc itt fejeződött be. Augusztus 13-án, reggel 10 órától este 8-ig, a magyar csapatok fegyvereiket gúlákba rakták s aztán bajtársak és ismerősök utójára megölelték egymást és az oroszoknak megadták magukat.

Pár hónappal azelőtt még kevesen gondolták azt, hogy a szabadságharc ilyen véget ér. Hiszen a diadalmas tavaszi hadjáratban a magyar hadsereg ragyogó győzelmeket aratott az osztrákok felett. De az osztrákok Magyarországból való kiveretésük után hatalmas orosz segítséggel tértek vissza és döntő túlerejükkel legyűrték a kifáradt és különböző ragályos betegségektől elcsigázott honvédeket.

Mikor a magyarság 1848-ban szabadsághoz és új jogokhoz jutott, úgy látszott, hogy ebbe az új helyzetbe az osztrákok is belenyugosznak. Hiszen az uralkodó szentesítette az új alkotmányt s kinevezte az első felelős miniszteriumot. Erre volt is oka, mert hiszen pár nap leforgása alatt olyan jogokat kapott, melyekért évszázadokon keresztül hiába küzdöttek a nép legjobbjai. A jobbágyok évszázados elnyomatásból szabadultak fel. A magyarságnak saját vezetői voltak, akik most már az országot saját érdekei szerint vezethették.

De az öröm kissé korai volt. A bécsi osztrák körök, akik olyan hosszú ideig úgy kormányozták a magyarságot, ahogy éppen akarták, arra törekedtek, hogy az új törvények végrehajtását megakadályozzák. Ezért először a birodalom többi részében felkelt népeket nyomták el, azután pedig megindították az alattomos támadást a magyar szabadság ellen. Mikor a magyarok látták, hogy az osztrákok erőszakkal meg akarják nyirbálni nehezen kivívott jogaikat, Kossuth Lajos felhívására fegyvert fogtak szabadságuk védelméért. Csakhamar mindenfelől csapatostól mentek a férfiak a nemzeti színű zászlók alá s egy nagyszerű magyar hadsereg keletkezett. Ez a hadsereg híres tábornokainak vezetése alatt egyre-másra fényes győzelmeket aratott. Miután a magyarok az ellenséges csapatokat kiverték az országból, az osztrákok Európa legnagyobb országának uralkodójától, az orosz cártól kértek segítséget. A segítség meg is érkezett s így 1849 tavaszán nagy túlerő támadt a már fáradt magyar csapatokra. Ezeknek 152 ezer főnyi emberével szemben 370 ezer orosz és osztrák állott. A magyar csapatok nem bírták a túlerővel s pár veszített csata után nagyrészüket szétszórták. Kossuth Lajos is elmenekült s a hatalmat Görgey tábornokra ruházta. Ő látta, hogy a további ellenállás hiábavaló és csak szaporítja a magyarság óriási vérvesztését. Ezért a megmaradt magyarok életének megmentése érdekében határozta el magát a fegyverletételre. De nem az osztrákok előtt, akiket a magyarok annyiszor megvertek, hanem az oroszok előtt, mint akinek túlereje döntötte el a szabadságharc sorsát. A világosi fegyverletétel így szégyenteljesebb volt az osztrákokra, mint a balsorsát hősiiesen viselő magyarokra nézve.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A szeretet iskolájában.

— A szeretet mindent eltűr. —

A szeretet mindent eltűr, hirdeti a szeretet-
ő az Apostol. Amikor Pál apostolnak e kijelen-
ésén elgondolkozom, akaratlanul is felujul em-
lékezetemben az Apostol életének, szenvedései-
neinek története, úgy, amint az Apostol azt Ko-
rintusbeliekhez intézett második levelének tizen-
egyedik fejezetében elbeszéli: „A zsidóktól öt-
ször kaptam negyvenet egy hijján, írja az apos-
tol, háromszor megostoroztak, egyszer megkö-
veztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-
napot a mélységben töltöttem, gyakorta való uta-
zásban, veszedelemben folyóvizeken, veszedelem-
ben rablók közt, veszedelemben népem között,
veszedelemben pogányok között, veszedelemben
városban, veszedelemben pusztában, veszedelem-
ben tengeren, veszedelemben hamis atyafiak közt.
Fáradtságban és nyomoruságban, gyakorta való
virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gya-
korta való börtönlésben, hidegben és meztelen-
ségben. Mindezekon kívül van az én naponkénti
laklattatásom, az összes gyülekezetek gondja.
Ki beteg, hogy én is beteg ne volnék? Ki bot-
ránkozik meg, hogy én is ne égnék? Ha dicse-
kednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem.
Az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja,
aki mindörökké áldott, tudja, hogy nem ha-
gudom.“

Ime ennyit szenvedett, ennyi mindent türt
ő az apostol. Miért? Kényszerítve volt reá?
Tudjuk róla, hogy jó módu szülőktől származott
és egészen bizonyos, hogy élhetett volna nyugodt,
visszavonult, gyöngye szervezetének inkább is
megfelelő, csendes életet. Miért vállalja a nyug-
talanságot, a szenvedést? Az apostol maga felel
a kérdésre: „Krisztus szerelme szorongat enge-
met.“ A szeretet mindent vállal és mindent el-
tűr azért, akit szeret. Az Apostol megismerte a
legteljesebb isteni szeretetnek valóságát a Krisz-
tusban. „Bizonyára igazért is alig hal meg va-
laki, ám a jóért talán csak meg merne halni va-
laki. Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét
abban mutatta meg, mikor még bűnösök voltunk
Krisztus érettünk meghalt.“ Így ragadja meg

Krisztus által az Apostol szívét az az igazság,
amelyet János apostol is hirdet: „Szeretteim, ha
igy szeretett minket az Isten, nekünk is szeret-
nünk kell egymást.“

A szeretet elsősorban áldozat. A szeretet
mindenkor abban nyilatkozik meg, hogy boldo-
gan ajánlja fel magát annak szolgálatára, akit
szeret. Vállal munkát, terhet, ha kell szenvedést
azért, akit szeret. A tökéletes és teljes szeretettel
ezért ismerte meg az apostol is a Krisztusban, aki
a világ bűneinek terhéért vállalta magára és ön-
gát adta váltságul sokakért, akiben beteljesült a
prófétai szó: „És ő megsebesített bűneinkért,
megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek
büntetése rajta van és az Ő sebeivel gyógyulánk
meg.“

A szeretet mindent eltűr. Minden igaz szere-
tetnek belső természetéhez tartozik az önkéntes
elhatározás, mellyel vállalni kész minden nehé-
séget és áldozatot azért, akit szeret. Életemmel
véremmel szeretnék segíteni népemen, oszto-
nám vele együtt szenvedve sorsában. Csak a
gyöngye szereti önmagát, az erős egész nemzeteket
hordoz szívében“ — vallotta Széchenyi István is.

Igy ismerjük és így értjük meg az apostol
állításának, hogy a szeretet mindent eltűr, belső
igazságát.

A szeretetben egy szent szenvedély él, amely
sohasem szünik meg, azok sorsával törődni,
akiknek sorsát és jövőjét a szíven hordozza. A
mult évszázad két kiváló hittudósa bensőséges
barátságban élt egymással. Mind a ketten hosszú
életkort értek el. Amikor közülük az egyik halá-
los betegen feküdt és felkereste öreg barátját,
ezt mondotta társa a halálos ágyon: Nem tudok
többé látni, nem tudok többé hallani, nem tu-
dok dolgozni, csak egyet tudok még, szeretni és
imádkozni testvéreimért. Az a tehetetlen öreg
ember, mig dobogott a szíve, egyet tudott és ar-
ról az egyről nem is tudott lemondani, szívé-
tudta hordozni övéinek sorsát és jövőjét és ha
egyébbel már nem, de imádságával segíteni ki-
vánt rajtuk. Ilyen az igazi szeretet.

A szeretet mindent eltűr. Ne gondoljuk, hogy annak az embernek számára, akinek szívében igazi szeretet él, nehéz és panaszos dolog, ez a türelem, ez a tehervállalás. Aki már ült annak betegágya mellett, akit igazán és valóságban szeretet, az tudja, hogy milyen keserves bánlatom lett volna számára, ha valaki azt mondotta volna neki: „Ne törd az éjjel-nappal való ápolás fáradságát, a virrasztás örlő gondját, örvendj annak, hogy te egészséges vagy és hadd pusztuljon aki gyöngye és erőtelen“. Mennyire idegen és értelmetlen beszéd ez a szeretet előtt. Sokkal nagyobb fájdalom lenne mindennél a szerető szívű ember számára, ha eltíltanák a teher és az áldo-

zat boldog és önkéntes vállalásától. Az ilyen beszéd és annak bölcsessége csak azok előtt érhető, akik nem ismerik a szeretet isteni nagyságát. Igaz azonban az is, hogy mihelyt az emberek szívében megfogyatkozik a szeretet, abban a pillanatban el is hatalmasodik a világon az önzés és kiméletlenség és az élet durva harca egyre kiméletlenebbül gázol át a szenvedő emberrel vérző szívében. Ezért van szükség arra, hogy szüntelenül hirdessük és tanítsuk azt a szeretetet, amelynek egyik legszebb megnyilvánulása az, amit az apostol hirdet, hogy a szeretet mindent eltűr és hogy ez az a kiváltképen való út, amely az emberi élet megszentelődéséhez vezet.

Mulattató

NAPFÉNYBEN

*Drága Nap, áldott Nap,
Nem búvok előled;
Én állom, én győzöm,
Csak majd te is győzzed.*

*Ne kerüljön eléd
Hűvösítő felleg,
Sütő sugaraddal
Önts belém a kedvet!*

*Égesd csak arcomat
Fekete-pirosra!
Jön az ősz, jön a tél
S fehérre lemossa.*

Gyökössy Endre.

Károlyka mással viselte i a kalajját.

Károlykából kefekötőinas lett. Ő újságolta a napokban, ahogyan véletlenül összetalálkoztunk. Mert máskülönben el is felejtettem, hogy van a világon szegény Károlyka, holott valaha nagyon jó ismerősök voltunk. De, ahogyan elszakadtunk a falunktól mindketten, kibullottunk egymás emlékezetéből. Károlyka akkor ott lakott a szomszédunkban. Bár élt az apja, mégis olyan volt, mint a senki gyermeke. Semmijök se volt az égvilágon, hát ide-oda hányódott, egyik nap juhokat, a másik nap pedig teheneket, vagy libákat őrzött a mezőn, de mindig a másét. Emlékszem, nekünk követ segített szedni a Meggyesmáron, de rettenetesen utálta a kőszedést s ennél fogva nem is lehetett sok hasznát venni. Dél előtt még dolgoztatott valahogy, de miután bekapta az ebédet, úgy eltűnt, mint a kámfor.

Mivel volt még jónéhány testvére, kisebbek, meg nagyobbak, az apja elhatározta, hogy Károlykát behozza a városba, tanuljon valami mesterséget. Felpakolta a szomszéd szekereire s bekarikázott véle. Suszterinasnak szerződtette három esztendőkre egy olyan vargához, aki valaha katonapajtása volt.

— Viseld magad szépen, — mondta az apja Károlykának, miközben egy barackot nyomott a fejbubujára, — szégyent ne hozz a fejemre, mert azt akarom, hogy ember legyen belőled.

Alighogy elment a Károlyka apja, máris munkát adtak neki. Még pedig májszterné aszszonyom adta oda a pelenkákat, hogy mosná ki. Károlyka szimatolta egy darabig a rongydarabokat, aztán csunyán elkeseredett az alávaló munka láttán s úgy kisurrant a konyhából, hogy senki se vette észre. Azon az estén pedig, amikor az apja a városból hazaérkezett szekérével, Károlyka nyitott kaput. Az apja majd kövé meredt a csudálkozástól, de hamar észbekapott és elpáholta, hogy csak úgy döngött belé.

Ettől fogva elviselhetetlenné vált a Károlyka élete az édesapai háznál, de még a faluban is. Még ténfergett ugyan erre-arra a faluban egy ideig, de olyan szomorú volt, hogy az emberek csak kacagni tudtak rajta. Mert ki is értené, hogy milyen érzelmek dolgoznak egy ilyen árva embercsemete bensejében?...

Ugy ősz felé, ágynak dőlt Károlyka apja. Köhögős ember volt mindig, különösen, ha leszállottak az őszi ködök. Ezuttal nem is kelt fel többet. Olyan szépen elszenderedett, hogy még a papot is elfelejtette magához kéretni. Károlyka anyja aztán férjhez ment újból egy hozzá hasonló szegény emberhez, a szomszéd faluba. Ugy volt, hogy Károlyka is odamegy az anyjával a mostoha apához, de aztán meggondolta a dolgot s az indulásnál nem tudtak ráakadni, hiába keresték. Az anyja párszor még átjött utána a szomszédfaluból, de aztán, hogy nem akadt nyomára, végképen belenyugodott eltűnésébe.

Károlyka pedig a városba jött, mégpedig egyedül, csupán a harminc kilométeres erdei és mezei ösvénytől vezetve. Amikor a városba érkezett, késő este volt már, álmos és fáradt volt s egy kapualjban hamar elnyomta az álmot. Reggel, amikor a gazda kaput nyitott, úgy befordult az ajtón, mint egy sündiszónó.

— Így találkoztam én mostani gazdammal, — mondja Károlyka. — Azt mondta, maradj nála, úgy is szüksége van inasra. Hát maradtam. Nem panaszkodhatom, szeretnek s pelenkát se mosatnak velem. Olyan gyönyörű disznósértébből dolgozunk, mint az arany. Keféket csinálunk, aztán eladjuk a vásárokon. Meg kalapbokrétákat is gyártunk. Látja, ezt is én csináltam... Add csak ide Marci a kalapot, — szólt egy vele egykorú fiúnak, aki a közelben állott. — Tessék csak megnézni. Olyan az, mint az arany. Máskülönb a kalap is az enyém, csak a Marci fején hordom.

Meglepett az eljárás s meg is kérdezem Károlykát, hogy miért hordatja Marcival az ő zöld kalapját, amelyben olyan gyönyörű sörtebokréták van, aminőt még életemben nem láttam.

— Hát azért, mert mit szólna gazdám, ha az én fejemen látná?... Talán le is ütné, amilyen szigorú ember. Így pedig kigyönyörködhettem magam benne. Nem igaz? — ha már megkapaszkodtam... — még ezt is hozzátette.

Ezzel el is váltam Károlykától. Még egyszer utána néztem, de a szemem nem rajta, hanem a szép sörtebokrétán akadt meg. Talán azért, mert ő is azt nézte, amint a Marci fején vígan lengette a szellő...

Biró János.

Tapasztalt és tanult gazda termését meg-háromszorozhatja.

A legjobb tanácsadó dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többé kerül.

Megrendelhető a Magyar Nép kiadó-hivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Igyekezék mindeki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, mely a legjobb tanácsadó.

Apróságok • Adomák

Kitűnő olajat sajtolnak a sáskákból.

A forró földövi országok legnagyobb csapásai közé tartoznak a sáskajárások. Ezek miatt néha egész vidékek lakossága körében éhínség pusztít. A veszedelmes sáskarajok ellen minden lehető módon védekeznek, de az óriási tömegben fellépő kártevőkkel szemben az ember sokszor gyengének bizonyul. Az elpusztított sáskákat eddig főképpen trágyának használták fel. Közlebről a vegyészek érdekes felfedezést tettek, amely az elpusztított sáskák értékesítése terén új lehetőségeket nyitott meg. A sáskákból olajat sajtolnak és erről az olajról megállapították, hogy repülőgépek kenésére a legjobban beválik. A repülőgépek kenésére használt olajnak ugyanis különleges tulajdonságokkal kell rendelkeznie. A nagy magasságokban uralkodó hideg és alacsony levegőnyomás mellett is folyékónak kell maradnia. A gépekhez használt közönséges olajok a hidegben megvastagodnak. A sáskákból sajtolt olaj azonban a legnagyobb hidegben is híg marad és kitűnően keni a repülőgép kényes alkatrészeit. Ezáltal a sáskából készült olaj repülőgépiparban nagy nevezetességre tett szert. Helyenként részben visszatérül a nagy kár, amit a sáskák a növényzet elpusztítása által okoznak.

Ujabb siker a repülés terén.

Nemrégiben számoltak le az újságok arról, hogy egy francia repülő emelőcsavaros repülőgépe óránként 100 kilométeres gyorsasággal repült. Most újabb jelentős teljesítményről adtak hírt a francia újságok. A francia légügyi minisztérium díjat tűzött ki olyan emelőcsavaros repülőgép teljesítményre, mely a levegőbe emelkedik, nélkül, hogy 2 méternél hosszabb utvonalat hagyna maga mögött. A legutolsó kísérleteknél sikerült ennek a nehéz feltételnek a teljesítése. Három ilyen kísérleti repülést végeztek, melyek mindegyikénél a gép a föld felett 4—5 m. magasságban lébegett, az első repülésnél 3, a másodiknál majdnem 7, a harmadiknál pedig teljesen 10 pernyi időtartamig.

Egy kis különbség.

- Tehát azt állítja, hogy a nevezett úr nagyon gazdag.
- Ezt nem mondtam, csupán csak azt állítom most is, hogy több pénze van, mint esze.

A kisasszony sírása.

Biró: Bevallja tehát, hogy a kisasszonyt megcsókolta?

Vádlott: Beismerem.

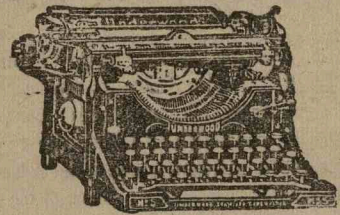
Biró: A kisasszony sírva fakadt s akkor Ön megegyesen megcsókolta.

Vádlott: Bocsánatot kérek, azt hittem, hogy örömeiben sír.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona

írógépek

gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

„RAPID“

IRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33.

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közigazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

M. J. Panaszcodik, hogy igen gyönyörű buzája termett és abból őrlés után nagyon szép lisztet nyert. A lisztből készített rétes mégsem sikerült, mert a tészta összeszakadozott. Megnyugtattuk, hogy a baj nem a buzában van, hanem abban, hogy az új buza lisztje a tapasztalatok szerint nem alkalmas rétestészta készítésére. A rétestészta készítésére a legalkalmasabb az egy éves buzából készült liszt.

F. I. Az állatok takarmányozásában nagyon gyakran szerepel a keményítő érték kifejezés. A keményítő érték tulajdonképpen azt fejezi ki, hogy milyen zsirképző ereje van valamely takarmánynak, ugyanannyi mennyiségű keményítőhöz viszonyítva. Ha tehát azt látjuk, hogy valamely takarmánynak a keményítő értékét negyvenes szám fejezi ki, akkor a nyolcvannal jelzett takarmány kétszer annyi zsirt termel, mint a negyven keményítő értékkel jelzett. Természetesen a keményítő értéket nemcsak zsirképzés szempontjából fontos tudni, hanem az állat bármilyen irányu termelésénél hasznosan lehet számításba venni.

F. G. Nem irta meg, hogy a fenyők, amelyeket át akar ültetni, ilyen idősök. Ha a fenyők öt-

hat évesnél nem idősebbek, minden különösebb intézkedés nélkül sikerrel átültethetők. Idősebb fenyőt csak földlabdával lehet átültetni. Augusztus hónap alkalmas a fenyők átültetésére, mert az éjszakák hűvösek és harmatosak. A fenyők bő öntözéséről és koronájuknak vízzel való permevezéséről ne feledkezzék meg!

K. R. I. Torja. Mint írja, gyümölcsösének felső talaja csak 60 cm. vastag. Nehezen hisszük, hogy ilyen vékony talajban sikerrel lehessen gyümölcsfát nevelni. Mindenesetre ajánljuk, hogy a levelében jelzett kényes fajták helyett termeljen olyan fajtákat, amelyek Torja vidékén jól fejlődnek. Ajánljuk továbbá, hogy részesítse fáit bőséges trágyázásban. Ilyen módon esetleg elősegíti fejlődésüket és jobban fognak teremni. A permetezőgép ügyében menjen be Kézdivásárhelyre és valamelyik nagyobb üzletben keressen megfelelő gépet. Ha nem találna Kézdivásárhelyen, Brassóban biztosan vásárolhat. Mi szívesen adunk kolozsvári címetek, azonban ez olyan messze van az Ön lakóhelyétől, hogy nem érdemes a gépet innen megvásárolnia. Ha gyümölcsösével kapcsolatban további tanácsokra van szüksége, kérjük részletes leírását és szívesen adunk további tanácsot. Egyébként ajánljuk dr. Szász Ferenc: Tanácsadó gyümölcstermelők számára c. könyvet, melynek ára 25 lejt és portókölttség.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.

Főszerkesztő: Gyallay Domokos.

Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.

Serv. Cenz. C. VI. A. Ban de imprimat.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. Gy. Szemlak. F. A. Béta. P. L. Farkaslaka. K. J. Székelydobó. B. P. Mezőpetri. L. A. Fancsal.

ELŐFIZETŐINKHEZ!
Vinczeffy Sándor megbízottunk Udvarhelymegyében tovább folytatja lapunk érdekében munkáját és a következő napokban az erdőszentgyörgyi, székelykereszturi és parajdi járásokat keresi fel. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az említett területen laknak, hogy megbízottunk megjelenése alkalmával szíveskedjenek a feltüntetett hátrálékos összeget szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Ismételtlen közöljük, hogy azon előfizetőinket, akikhez nem tudunk ez alkalommal megbízottat küldeni, postautalványon szólítjuk fel és felkérjük, hogy a feltüntetett összeget ugyanazon postautalvány felhasználásával küldjék be kiadóhivatalunkhoz.

Hangya Szöv. Fehéregyháza. Az apróhirdetést még a 28-ik számunkban, tehát hetekkel ezelőtt leközlöttük s így nem értjük levelüket.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. J-né Zilah 150, A. I. Közéapajta 150 (r. 1940. június 15-ig), M. F. Parajd előfizetése 1939. dec. 31-ig rendben van. H. M. Szapáriliget 155, V. J. Mezőpetri 150, K. M. Magyarársáros 150, E. A. Petrozsény 155, P. J. Érolasz 130, ifj. H. P. Resica 155, D. J. Homoródszentmárton 150 lejt.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimbora

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetés egy évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lejt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Széki magyar gazdák.

Amint lapunk más helyén bővebben megírjuk: a Mezőség nagy magyar falujában, Széken, a Gazdasági Egylet nagyszabású gazdagyűlést tartott. Képünk a gyűlés alkalmával készült a fiatal széki gazdák-ról.

Tanuld meg!

Mi okozhat fejfájást?

?

A fejfájás elleni szerek nagyobbára bóditanak, altatnak, de nem gyógyítanak. A fejfájás csak tünet, azt hiába szüntetjük meg, ha az alapbetegség megmarad, a tünet is csakhamar jelentkezik. De nem is lehet csodálkozni, hogy egy fájdalomcsillapító por nem mindig használ, annyiféle lehet a kiváltó ok. Hogy csak néhány példát hozunk fel, fejfájást okozhat a nátha, homlok- és orrmelléküreg-gyulladás, bujakór, vérszegénység, vesegyulladás, agyhártyalob, fertőző betegségek, lázas állapotok, gyomorhurut, érimeszesedés, idegesség, reuma, sok dohányzás, éjjelezés, székrekedés, orsógiliszta, nyavalyatörés, ha a szem fénytörésében van hiba, mikor egy megfelelő szemüveg megszünteti az esetleg már hónapok óta fennálló fejfájást

stb. Hogy használjon mindezen bajok esetén egy por? Ezért aki gyakran szenved fejfájásban, vizsgáltsa meg magát orvossal.

Dohánymaradék felhasználása.

Annál, aki pipázik, vagy sodorva készíti szivarkáit, igen sok dohányhulladék és por szokott megmaradni. Ezt a dohányport igen jól felhasználhatjuk a szőrmenemű moly elleni megőrzésénél. Az erős dohányhulladékot meg kell jól szárítani és porrá törni, e porral aztán a prém szőrös oldalát sűrűn be kell hinteni. A szaga nem olyan kellemetlen, mint a naftaliné, nem olyan illó, mint a kámfor és igen gyorsan ki lehet verni vagy rázni a bundákból.

Készítsünk sárgarépa-izet!

A narancsizhez csalódásig hasonló jóízű, egészséges izt készíthetünk sárga répából (murokból). Olcsósága, jósága miatt igen ajánlható. Készítése a következő: A sárgarépát (murkot) megtisztítva, karikára vágjuk és puhára főzzük. Ekkor szitán áttörjük és minden kiló sárgarépához 1 kgr. porcukrot mérve, habosra keverjük. Két citrom héját bele reszeljük, négynek a levét keverjük hozzá és folytonos keverés közben addig főzzük, míg áttetszővé nem válik. Ekkor a tűzről levéve, 12 szem keserű mandulát vagy kajszinbarack-magot reszelünk bele és 4 evőkanál szeszt adunk hozzá. A sárgarépa-iz almával vegyítve is készíthető, ez esetben kétharmadrész répához egyharmadrész almakását keverünk. Mindkét módon igen jó, értékes és olcsó izt nyerünk.

Tarlott réten sok kalangya,
 Ugy gyűjtöttük, mint a hangya.
 Ez most minden kincset megér:
 Ebben van az áldott kenyér.

Vigyázz magadra!

Menetközben ki legrál,
 Előbb-utóbb mind póruljár!

Legyek ellen háziszer.

Semmiel sem lehet a legyeket a szobából olyan könnyen elűzni, mint szárított töklevelekkel, ha azokat parázsra téve, a szobát kifüstöljük. A legyek a füsttől gyorsan elmene-

külnek, vagy megdöglenek. Élő állat ne legyen a szobában és magunk se maradjunk a szobában, mert az erős füst fejfájást okoz. Butorokat, festményeket úgy lehet a légyköpés ellen megvédeni, ha ezeket a tárgyakat lemossuk olyan vízzel, amelyben 4–5 napig fokhagyma ázott.

A tehetséges utazó.

A boltos sehogyse tudja lerázni az utazót, aki bölesőtől a koporsóig mindent ajánl neki.

— Értse meg, semmire sincs szükségem! — mondja.

— De azért mégis vesz tőlem valamit a főnök ur, — szól az utazó és előhuz zsebéből egy táblát, amelyen ez áll:

„Itt házalni és koldulni tilos!”

Igaza volt: a kereskedő a táblát azonnal megvette.